

СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ ТА В УКРАЇНІ

- Характеристика освітньої системи в США
- Характеристика освітньої системи у Великобританії
- Характеристика освітньої системи в Німеччині
- Характеристика освітньої системи у Франції
- Характеристика освітньої системи в Японії
- Характеристика освітньої системи в Польщі
- Характеристика освітньої системи в Україні

ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ В США

*Дошкільні виховні заклади
(приватні, державні,
кооперативні)*

1.	ЯСЛА	ДО 3-х РОКІВ
2.	САДКИ	3-5 років
3.	ДИТЯЧІ ГРУПИ (найпоширеніші)	4-5 років
4.	ШКОЛИ-ЯСЛА (при наук. центрах і пед. коледжах)	з 3 років

Дошкільне виховання

- Головна мета - підготовка дитини до школи.
- Обов'язкових програм для дошкільних закладів не існує.
- У 1965 р. дитячі установи відвідувало 10% 3-х і 4-х річних дітей, пізніше відсоток збільшувався і нині сягає близько 100.
- З 80-х рр. ХХ ст. відмічається активізація уваги до дошкільного виховання.
- Для дітей з обмеженими можливостями реалізовується урядова програма “Рівний старт” (1965 р.), що передбачає набуття початкових освітніх навичок за допомогою телевізійних навчальних програм.

СЕРЕДНЯ ШКОЛА

Шкільне навчання починається з 6-7 років і здійснюється з тривалістю 12-ти років у загальноосвітній школі.

- Початкова школа (1-6 класи).
- Неповна молодша школа (7-9 класи).
- Старша середня школа (10-12 класи).

Діє схема 6+3+3.

У деяких штатах (малонаселених) існує структура 6+6, тобто початкова та об'єднана середня школа, або 8+4.

**Початкова
школа (1-6
класи)**

Метою є загальний інтелектуальний і соціальний розвиток дитини віком від 6 до 12 або 15 р.; навчальний план змінюється залежно від організації і навчальних цілей школи й общин. Діти вчать читати, писати, орфографії, арифметиці, історії, географії, музиці та мистецтву.

**Неповна
(молодша)
середня
школа (7-9
класи)**

Вивчають англійську мову, природознавчі і суспільствознавчі науки, математику та фізичне виховання. Половину предметів у 9-12 класах учні обирають самі (іноземна мова, мистецтвознавство тощо). У 7-9 класах великого значення набуває профорієнтаційна робота.

*Старша середня школа (10-12 класи)
має рівні:*

Акаднмічний

Загальний

Виробничий

На всіх етапах шкільного навчання в американській школі відсутні єдині навчальні програми, підручники. Кожний навчальний округ розробляє свої рекомендації щодо навчального часу, друкує програми з окремих предметів, організовує фінансування шкіл.

ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНА ОСВІТА

Здійснюється на базі середньої школи :

- академії кар'єрного росту;
- програми професійного навчання;
- програми профорієнтації;
- спеціалізовані програми поглибленого; вивчення технологій, математики, природничих наук;
- учнівська практика на робочому місці;
- професійні курси;
- корпоративні школи або професійні училища.

**Академії
кар'єрного
росту**

Є “школою в школі”: передбачається інтеграція загальноосвітньої підготовки й оволодіння певною професією. Такі програми тривають 3-4 роки і призначені для обмеженого кола старшокласників.

**Програми
професійного
навчання**

Пропонуються на вибір усім учням старшої школи. Кожна програма охоплює певну сукупність навчальних курсів як академічної, так і професійної спрямованості та виробничу практику на робочому місці.

**Програми
професійної
орієнтації**

Передбачають попереднє ознайомлення з декількома професіями, що передусь отриманню професійної підготовки.

Спеціалізовані програми

Поглибленого вивчення технологій, математики, природничих наук тощо, які здійснюються школою у співпраці з місцевим комунальним коледжем і дають учням можливість підготуватися до подальшого навчання в коледжі.

Учнівська практика на робочому місці

Дає учням можливість розширити навчальне оточення та отримати диплом про набуття професійної кваліфікації.

Професійні курси

Корпоративні школи або професійні училища

4 тис. вищих навчальних закладів

Класифікація

За способом
фінансування

Приватні

Державні

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ США (1)

Заклади післясередньої освіти різного виду і напівпрофесійні школи з програмами тривалістю від 1 до 3 років і присудженням посвідчень низьких рівнів. Коротка освіта закінчується отриманням сертифіката про певні професійні вміння, довша – присвоєнням асоційованого ступеня (Associate Degree) з правом виконання роботи рівня техніків і вступу на третій курс коледжів із бакалаврськими програмами.

Місцеві й молодші коледжі з дворічними програмами, виконання яких відкриває двері на третій курс “бакалаврських” коледжів і отримати асоційований ступінь або професійну ліцензію (Occupational License).

Коледжі вільних мистецтв, що є істотною особливістю системи вищої освіти США, з викладанням майже виключно загальних дисциплін (історії, хімії, економіки тощо) і присудженням диплома бакалавра з домінуючим академічним і мінімальним професійним наповненням.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ США (1)

Загальноосвітні (comprehensive) коледжі з присудженням диплома як бакалавра, так і магістра (програми включають розвивальні дофахові й поглиблювальні професійні частини).

Нечисленна група, що включає незалежні професійні школи з бакалаврським (часто й магістерським) рівнем дипломів у сфері технології, мистецтв тощо.

Університети з правом підготовки докторів й усіма циклами навчання, що утворюють найбільш престижну групу вищих навчальних закладів. У своєму складі вони мають коледжі бакалаврського рівня, школи для навчання до рівня магістра і вище.

ДО ОКРЕМОЇ ГРУПИ МОЖНА ВИНЕСТИ
НЕТРАДИЦІЙНІ ЗАКЛАДИ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ЩО
ШИРОКО ВИКОРИСТОВУЮТЬ НАДСУЧАСНІ
ЗАСОБИ ТРАНСЛЯЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ Й ОРГАНІЗАЦІЇ
НЕ ЗВИЧНОГО ЗАОЧНОГО, А ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ.

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ США (2)

Дослідницькі університети першої категорії.

**Визначаються
широким вибором програм для отримання наукового
ступеня**

**бакалавра після чотирьох років навчання з продовженням
підготовки в докторантурі й проведенням досліджень
(присуджують щонайменше 50 ступенів доктора наук
отримують не менше 40 млн доларів**

**Другу групу також складають дослідницькі університети.
У них менші обсяги наукових досліджень і масштаби
підготовки фахівців вищої кваліфікації,
менша державна фінансова допомога,
ніж університетам першої групи – від 15,5 до 40 млн доларів.**

**Третя і четверта групи – це вищі навчальні заклади,
в яких масштаби наукових досліджень порівняно невеликі,
але які поряд із підготовкою бакалаврів мають
право присвоювати науковий ступінь доктора наук.**

КЛАСИФІКАЦІЯ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ США (2)

П'ята і шоста – університетів і коледжів, де, окрім підготовки

бакалаврів, присуджують наукові ступені магістрів наук. Менша чисельність студентів, більше половини всіх ступенів бакалавра мають присвоюватися

не менше ніж за двома спеціальностями

Сьома і восьма класифікаційні групи включають 625 чотирирічних коледжів, що присвоюють ступені бакалавра в різних галузях природничих і гуманітарних наук. Їх відмінність полягає насамперед у правилах прийому при вступі – у восьмій групі вони більш ліберальні.

До дев'ятої групи входять дворічні коледжі, де навчається найбільша кількість студентів США – 5,4 млн. осіб (37,2%).

Вони

пропонують підготовку фахівців за найрізноманітнішими спеціальностями, що не вимагають повної вищої освіти.

Десята група представлена професійними школами університетів

та іншими спеціалізованими інститутами, що присвоюють наукові ступені від бакалавра до доктора наук.


```
graph TD; A((Суверенітет навчального закладу)) --- B((Принципи організації вищої освіти)); B --- C((Демократичність)); B --- D((Сільний вибір студентами предметів і курсів));
```

**Суверенітет
навчального
закладу**

**Принципи
організації
вищої
освіти**

**Демократич
ність**

**Сільний вибір
студентами
предметів і
курсів**

Особливості вищої освіти США

Одночасний вступ і навчання студента у різних навчальних закладах;
невизначеність термінів навчання.

Високі вимоги до самостійної роботи студентів; формалізований характер тестувань.

Можливість переводитися зі своїми заліковими балами з одного навчального закладу до іншого або одночасно навчатися за різними програмами.

РЕФОРМИ ОСВІТИ:

- “Нація у небезпеці” (1983 р.).
- Президент Джордж Буш започаткував реформу, що була сформульована у документі “Америка 2002” (реформування середньої освіти).
- На початку 90-х років ХХ ст. Б. Клінтон розробив ряд проектів реформування освітньої системи, а саме “Мета 2000 року: досягнення національних цілей освіти “ (1991 р.) та “Освіта світового класу” (1993 р.).
- У 1996 р. міністр освіти США Р. Райлі підготував перший державний план упровадження освітніх технологій та назвою “Підготовка американських учнів до ХХІ століття: забезпечення технологічної грамотності”.
- Освітній маніфест “Нація все ще у небезпеці” (1998 р.).
- Дж. Буш у 2001-2002 рр. прийняв нову редакцію Закону про початкову і середню освіту.